

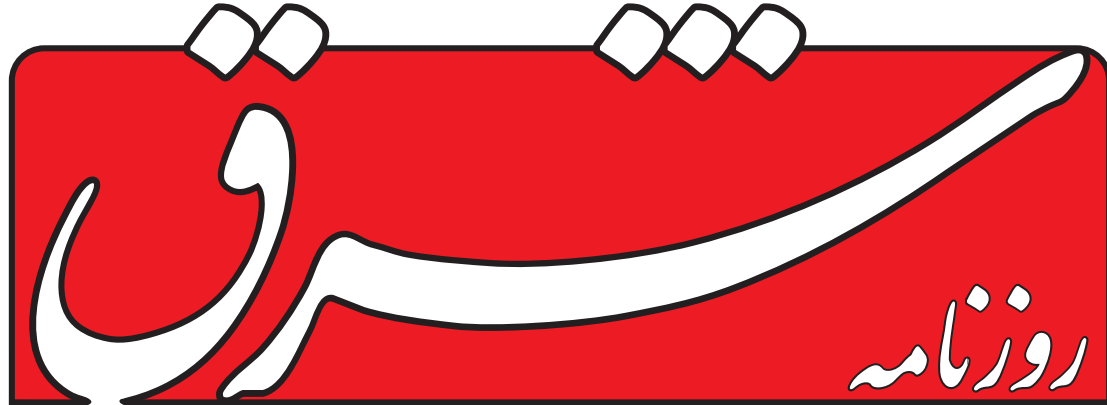
محمدحسین عمادی

در سه دهه اخیر، جهان شاهد افزایش چشمگیر بلایا و حوادث غیرمترقبه طبیعی بوده است. این روند صعودی با شدت گرفتن تغییرات اقلیمی همراه شده و موضوع آب‌وهوا را به یکی از اولویت‌های اصلی مجامع بین‌المللی تبدیل کرده است. تغییرات شدید اقلیمی و پیامدهای آن، از جمله بلایای طبیعی، سالانه میلیاردها دلار خسارت به بار می‌آورد که آسیا و اقیانوسیه به‌تندی نزدیک به نیمی از این هزینه‌ها را متحمل می‌شوند، اما آنچه وضعیت را پیچیده‌تر می‌کند، ناکارآمدی و گاه گمراه‌کننده بودن برخی راه‌حل‌های ارائه‌شده برای بحران اقلیم است. این راهکارها که اغلب به صورت دستوری و بدون پشتوانه کافی پیشنهاد می‌شوند، نه تنها مسیر درستی پیش‌روی ما نمی‌گذارند، بلکه مشکلاتی جدید مانند فقر و کاهش تنوع زیستی را تشدید کرده و در عین حال سودهای کلانی نصیب شرکت‌های بزرگ بین‌المللی می‌کنند. در مواجهه با چالش‌های زیست‌محیطی و تغییرات اقلیمی، دو راهبرد اصلی پیش‌رو داریم: بهره‌گیری از نوآوری‌ها و فناوری‌های مناسب و تقویت همکاری‌های همه‌جانبه بین‌المللی. با این حال، هر دو مسیر با موانع جدی روبه‌رو هستند. در این مقاله، ضمن بررسی چالش‌های تغییرات اقلیمی در سال ۱۴۰۳ و اثرات مخرب آن، به فرصت‌هایی که فناوری‌های نوین در سال گذشته فراهم کرده‌اند، پرداخته و در نهایت، موانع اصلی پیش‌روی این راهکارها را تحلیل می‌کنیم. تغییرات اقلیمی؛ بحران عمیق و همکاری‌های ضعیف

تغییرات اقلیمی، معضلی جهانی است که بدون همکاری بین‌المللی نمی‌توان آن را مهار کرد. توافق‌هایی مانند نشست ریو (۱۹۹۲) و پیمان پاریس نشان‌دهنده تلاش برای ایجاد اجماع جهانی هستند، اما تفاوت در ظرفیت اقتصادی کشورها، وابستگی شدید به سوخت‌های فسیلی و نبود الزامات قانونی محکم، این همکاری‌ها را شکننده کرده است. نتایج نامیدکننده سه نشست جهانی درباره تغییرات اقلیمی، تنوع زیستی و بیابان‌زایی، به‌وضوح نشان داد که نمی‌توان امید چندانی به همکاری‌های بین‌المللی داشت. با این حال، شدت گرفتن حوادث غیرمترقبه ناشی از تغییرات اقلیمی، زنگ خطری جدی برای بقای حیات نوع بشر بر کره زمین به صدا درآورده است.

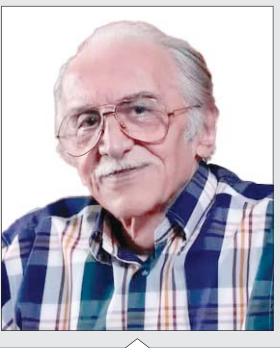
سال ۱۴۰۳: نقطه عطفی در گرمایش زمین
هیئت بین‌دولتی تغییرات اقلیمی (IPCC) سال ۱۴۰۳ را گرم‌ترین سال ثبت‌شده در تاریخ اعلام کرد. میانگین دمای جهانی برای نخستین بار از آستانه ۱.۵ درجه سانتی‌گراد در مقایسه با دوران پیش از انقلاب صنعتی (متوسط ۱۸۵۰-۱۹۰۰) عبور کرد؛ حد تصابی که در توافق پاریس به‌عنوان خط قرمز جلوگیری از فاجعه اقلیمی شدید تعیین شده بود. این سال با افزایش شدت و تکرار پدیده‌های مخرب آب‌وهوایی همراه بود؛ آتش‌سوزی‌های گسترده در کالیفرنیا، یابویی و وژنولندا، سیل‌های ویرانگر در نپال، سودان و اسپانیا و موج‌های گرما در مکزیک و عربستان سعودی که هزاران قربانی گرفت. این رویدادها به گرمایش زمین و تغییر الگوهای جوی نسبت داده شدند. ذوب مداوم یخچال‌های طبیعی و یخ‌های قطبی در شمالگان و جنوبگان، سطح آب دریاها را بالا برد و تهدیدی جدی برای مناطق ساحلی و جزایر کوچک پدید آورد که به مهاجرت اقلیمی و نابودی زیستگاه‌ها دامن زد. خشک‌سالی‌های شدید و کاهش محصولات کشاورزی، امنیت غذایی را در بسیاری از مناطق، به‌ویژه در کشورهای وابسته به کشاورزی مانند بخش‌هایی از آفریقا و آسیا، به خطر انداخت.

دوشنبه ۲۷ اسفند ۱۴۰۳
۱۶ رمضان ۱۴۴۶
۱۷ مارس ۲۰۲۵
سال بیست‌ویکم
شماره ۵۰۷۶
۲۰ هزار تومان
صفحه ۱۲

کامران کاتوزیان
درگذشت

۱۲

در «شرق» امروز می‌خوانید: حمله به صنعا؛ آغاز کمپین نظامی جدید ترامپ در خاورمیانه • به مناسبت روز جهانی زن سیر تغییر قانون حمایت از خانواده بررسی شد؛ آگاهی‌رسانی و تغییر قوانین تبعیض‌آمیز علیه زنان

شورای عالی کار حداقل دستمزد را تعیین کرد

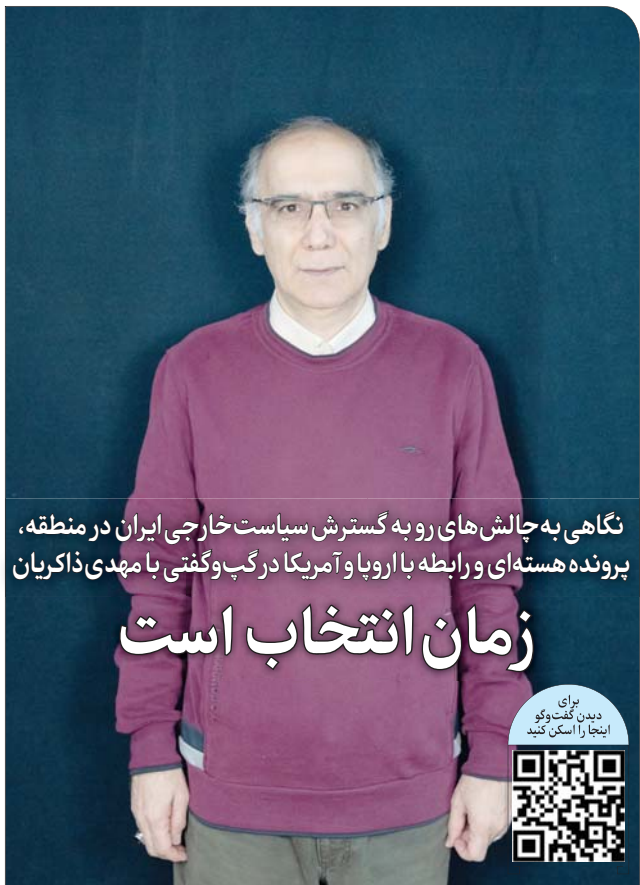
کارفرما شاکی، کارگر ناراضی

گزارش تیسریک را در صفحه ۴ بخوانید

در روزهای پایانی سال ۱۴۰۳، علی بیگدلی و ساسان کریمی در نشستی تحلیلی، سلسله تحولات سیاست خارجی را واکاوی کردند

حرکت نودر بازی کهنه هسته‌ای

نگاهی به چالش‌های رو به گسترش سیاست خارجی ایران در منطقه، پرونده هسته‌ای و رابطه با اروپا و آمریکا در گپ‌وگفتی با مهدی ذاکریان

زمان انتخاب است

این کد QR را در صفحه ۲ بخوانید

برگزیده‌ها

در پی آلودگی هوای ناشی از آتش‌سوزی در تالاب هورالعظیم ادارات و مراکز آموزشی هویزه تعطیل شد

پس لرزه‌های تن رنجور هورالعظیم

سرمری تیم قهرمان لیک برتر بسکتبال زنان در گفت‌وگو با «شرق»:

ما نور چشمی فدراسیون نبودیم

مدیوم‌های نمایشی در سال رفته و سال جدید

بهار تازه قاب‌های تازه

آخرین جلسه شورای شهر تهران در سال ۱۴۰۳ از انتقاد به انتصابات تا چالش‌های مالی شهرداری

پایان سال پر حاشیه در بهشت

جاده‌های مرگ؛ چرا تصادفات جاده‌ای در ایران همچنان بالاست؟

یادداشت

انجماد اقتصادی

سیدجواد جمالی

کارشناس اقتصادی

رابرت آلبرتسون در کتاب «بگذار آشغال بخورند» چنین روایت می‌کند: در آمریکای دهه ۱۹۵۰ میلادی، این اتومبیل بود که شاخص تمام‌عیار و واقعی مصرف‌گرایی بود. اتومبیل کالای پیچیده‌ای است که برای تولید آن به نهاده‌هایی از بسیاری صنایع دیگر مانند فولاد، کروم، شیشه، لاستیک، سرب، رنگ، پلاستیک، لوازم الکترونیکی، منسوجات مصنوعی و... نیاز است. به‌علاوه فعالیت‌هایی مانند احداث پمپ بنزین، گاراژ و پارکینگ‌های شهری، جاده و پل، صنعت بیمه و بسیاری کالاهای و خدمات دیگر، به واسطه توسعه صنعت خودروسازی رونق یافتند. همچنین خودروسازی دارای شبکه گسترده‌ای از پیوندهاست، به طوری که برآورد شده در دهه‌های ۱۹۵۰ و ۱۹۶۰ یک شغل از هر شش شغل در ایالات متحده به صنعت خودروسازی مرتبط بوده است. به این سبب، صنعت خودروسازی را مادر صنایع می‌دانستند.

ادامه در صفحه ۷

یادداشت

آیا هر کاشت درختی نجات بخش است؟

محمدحسین شیخ محمدی

هر سال در روز درخت‌کاری، هزاران درخت در سراسر ایران کاشته می‌شود؛ به امید کاهش تغییرات اقلیمی، احیای زمین‌های آسیب‌دیده، بهبود فضاهای شهری و کاهش آلودگی هوا. کاشت درخت به نمادی از مسئولیت‌پذیری محیط‌زیستی تبدیل شده است؛ راهکاری که در نگاه نخست، ساده و کارآمد به نظر می‌رسد و می‌تواند به ارتقای کیفیت محیط زیست، بهبود سلامت اکوسیستم‌ها و تقویت پایداری زیست‌محیطی کمک کند. اما واقعیت پیچیده‌تر از این است. این تصور که هر نوع کاشت درخت سودمند است، ساده‌انگارانه بوده و حتی می‌تواند خطرناک باشد. کاشت گونه‌های نامناسب در مکان‌های نادرست نه تنها فایده‌ای ندارد، بلکه می‌تواند بحران‌های زیست‌محیطی را تشدید کند. اگر درختان بدون در نظر گرفتن اصول علمی، ملاحظات زیست‌محیطی و آگاهی اکولوژیکی کاشته شوند، نتیجه‌ای معکوس به دنبال خواهد داشت و در نهایت، به کاهش اعتماد عمومی به درخت‌کاری به‌عنوان یک راه‌حل اقلیمی منجر می‌شود. در صورت اجرای پروژه‌های درخت‌کاری بدون در نظر گرفتن روند تغییرات اقلیمی، سازگاری اکولوژیکی، فیزیولوژی و مورفولوژی درختان، کاشت‌های محیطی مانند خشکی، گرما، شوری و پایداری بلندمدت، نه تنها منابع آب، خاک، سرمایه و طبیعت آسیب می‌بینند، بلکه تعادل‌های اکولوژیکی نیز دچار اختلال می‌شود. چنین رویکردهایی می‌تواند به گسترش گونه‌های مهاجم، تخریب بافت و ساختار خاک، کاهش حاصلخیزی، افت توان جذب کربن، افزایش شیوع آفات و بیماری‌های

ادامه در صفحه ۶

کاهش آمار اعدام در کشور نیازمند تدبیر ملی است

احسان هوشمند

موجود نشان می‌دهد که فعلا چنین کاهش صورت نگرفته است. کما اینکه نه تنها نسبت و درصد اجرای احکام مرتبط با مواد مخدر کم نشده، بلکه از ۳۸ درصد آمار اجرای احکام مرتبط با مواد مخدر در سه سال قبل این نسبت به ۵۲ درصد رسیده است. بخش دوم از آمارهای منتشرشده که میزان درخور توجهی از آمار اعدام‌ها را در بر می‌گیرد، مرتبط با متهمان به قتل است. به این ترتیب اگر آمارهای اعلامی نهادهای حقوق بشر درست باشد، حدود ۹۴.۵ درصد یعنی بخش اعظم احکام اجراشده مرتبط با جرائم مرتبط با مواد مخدر و نیز قتل عمد است. ۲۵.۲ درصد از اجرای احکام اعدام هم مرتبط با جرائم جنسی و تجاوز به عنف است. این آمارها می‌گوید که اگر برنامه‌ریزی جامعی در حوزه مبارزه با مواد مخدر صورت گیرد و آموزش‌های لازم از طریق منابع آموزشی و درسی در سطوح آموزش عمومی و آموزش عالی صورت گیرد و در مرزها برای مقابله با قاچاق مواد مخدر نیز از ابزارهای نوین استفاده کرده و در عین حال قوانین مربوط به اعدام در این حوزه اصلاح شود، می‌توان امیدوار به کاهش بخش بزرگی از آمارهای این حوزه بود. همچنین با توجه به مسیر ورود مواد مخدر از شرق کشور، بخش بزرگی از احکام صادره برای متهمان مربوط به شهروندان ساکن در شرق کشور است. در این زمینه تدوین برنامه‌ریزی فرهنگی برای مقابله با قاچاق مواد مخدر در شرق کشور هم نیازمند توجه جدی است.

ادامه در صفحه ۴

یکی از موضوعات بسیار حساس که بنا به ملاحظات و ازجمله شرایط کشور در سال‌های گذشته در فضای رسانه‌های بسیار کم مورد توجه قرار گرفته، احکام اعدام در کشور است. به عبارت دیگر اگرچه در برخی از منابع رسانه‌ای و حقوق‌بشری بین‌المللی با منابع وابسته به ایرانیان خارج از کشور گزارش‌هایی درباره افزایش شمار اجرای احکام اعدام در ایران منتشر می‌شود اما به دلیل شرایط کشور در رسانه‌های داخلی در این باره کمتر تحلیل و بررسی‌های مستقلی انجام می‌شود. متأسفانه منابع رسمی نیز در سال‌های اخیر روند ارائه گزارش درباره اجرای احکام اعدام را کاهش داده و در نتیجه آمار رسمی دقیقی درباره تعداد احکام اجراشده در دسترس نیست و این کاستی موجب شده تا مرجع آماری درباره تعداد و میزان احکام اعدام‌های اجراشده به رسانه‌ها و نهادهای خارج از کشور منتقل شود. سکوت مسئولان رسمی در این باره موجب شده تا ارقام اعلامی نهادهای حقوق‌بشری مورد پذیرش افکار عمومی قرار گیرد. از آمارهای منتشرشده در این محافل چنین برمی‌آید که بیشترین میزان اجرای احکام اعدام یعنی حدود ۵۲ درصد از احکام اجراشده که بیش از نیمی از احکام اجراشده است، مربوط به محکومان جرائم مرتبط با مواد مخدر است. در سال‌های گذشته برخی گزارش‌ها و رویکردهای مسئولان قضائی کشور حاکی از آن بود که درباره قوانین احکام اعدام مواد مخدر تجدیدنظری شده و به‌زودی این ارقام کاهش محسوسی پیدا می‌کند، اما آمارهای

تحویل مرسوله ۱۸ فروردین

۳۰٪ تخفیف

شامل تمامی محصولات

کد تخفیف: norouz1404

شماره تلفن انتشارات شرق
۰۲۱۸۸۹۲۰۳۵
۰۹۱۰۲۰۴۳۹۲۴

